

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: доцент, кандидат сільськогосподарських наук Данілова Ольга Миколаївна

Профайл викладача (-ів) <http://ecogeo.cv.ua/данілова-ольга-миколаївна/>

Контактний тел. 0663509270

E-mail: o.danilova@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3769>

Консультації:

Вид консультації	День проведення	Час проведення
Очні консультації	п'ятниця	15.00-16.00
Онлайн-консультації	п'ятниця	15.00-16.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Управління розвитком туристичних ресурсів» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін за освітнім рівнем «магістр», що пропонується в рамках циклу загальної підготовки здобувачів вищої освіти на першому році навчання.

Вона спрямована на засвоєння базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів управління розвитком туристичних ресурсів у врахуванням тенденцій розвитку туристичної сфери.

2. Метою навчальної дисципліни «Управління розвитком туристичних ресурсів» є формування у студентів теоретико-методологічних основ та практичних вмінь управління розвитком туристичних ресурсів у контексті сталого розвитку туризму та логістичних підходів щодо його організації та управління.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна вивчається у 10-му семестрі. Пререквізитами є навчальні дисципліни «Самоменеджмент та соціальна відповідальність», «Менеджмент туристичної індустрії», «Стратегії розвитку національного та регіонального туризму», «Транскордонне регіональне співробітництво у туристичній галузі».

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню *загальних та фахових компетентностей* через удосконалення здатностей та вмінь, зокрема:

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ФК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

ФК11. Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички для розв'язання задач, проектування та генерації нових ідей у сфері туристичної індустрії.

ФК12. Здатність до організаційно-управлінської діяльності у сфері туристичного бізнесу з врахуванням регіональних особливостей.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах;

ПРН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

ПРН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

ПРН 15. Уміти розробляти та реалізувати стратегії розвитку туристично-рекреаційного потенціалу суб'єктів туристичної діяльності з врахуванням регіональних особливостей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати :

основні підходи до сутності управління туристичними ресурсами в контексті сталого розвитку туризму; оптимізаційно-логістичні основи туристопотоку, ресурсної та матеріально-технічної баз туризму для планування, проектування туристичної діяльності; методи оцінки природних рекреаційних та культурно-історичних туристичних ресурсів для ефективного їх залучення в рекреаційно-туристську діяльність на регіональному та національному рівнях; оптимізаційні процеси в межах туристичних інфраструктурних об'єктів для їх ефективного використання та розвитку.

вміти:

критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління розвитком туристичних ресурсів; використовуючи логістичні підходи до сталого розвитку туризму проектувати ефективні системи управління на різних таксономічних рівнях; уміти здійснювати економічну, екологічну та естетичну оцінку туристичних природно-рекреаційних ресурсів, розраховувати логістичний потенціал туристопотоку, ресурсної та матеріальної баз туризму; приймати управлінські рішення пов'язані з використанням, охороною та відтворенням туристичних ресурсів, розробляти та реалізувати стратегії розвитку туристично-рекреаційного потенціалу суб'єктів туристичної діяльності з врахуванням регіональних особливостей.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	10	4,0	120	15	15	-	-	90		екзамен

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пр	с.р.		л	сем	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи управління розвитком туристичних ресурсів								
Тема 1. Управління розвитком туристичних ресурсів в контексті сталого розвитку туризму	15	2	2	11				
Тема 2. Оптимізаційно-логістичні основи туристопотоку, ресурсної та матеріально-технічної баз туризму	15	2	2	11				
Тема 3. Оцінка ресурсної бази в контексті управління розвитком туристичних ресурсів	15	2	2	11				
Тема 4. Економічні підходи до оцінки рекреаційних ресурсів	15	2	1	12				
Змістовий модуль 1	60	8	7	45				
Змістовий модуль 2 Організаційні аспекти управління розвитком туристичних ресурсів								
Тема 5. Рекреаційна та естетична оцінка туристичних природних ресурсів	15	2	2	11				
Тема 6. Управління розвитком культурно-історичних туристичних ресурсів	15	2	2	11				
Тема 7. Управління розвитком туристичних інфраструктурних ресурсів.	15	2	2	11				

Тема 8. Стратегії управління туристичними ресурсами на національному та регіональному рівні	15	1	2	12				
Змістовий модуль 2	60	7	8	45				
Разом	120	15	15	90				

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи *

№ з/п	Назва теми	Кількість годин/кількість балів
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи управління розвитком туристичних ресурсів		
1	Проблеми сталого розвитку туризму в Україні	11/2
2	Проблеми освоєності та розвитку природно-рекреаційних туристичних ресурсів в Україні	11/2
3	Проблеми освоєності та розвитку водних рекреаційно-туристичних ресурсів в Україні	11/2
4	Проблеми розвитку лісових рекреаційно-туристичних ресурсів в Україні	12/2
Змістовий модуль 2 Організаційні аспекти управління розвитком туристичних ресурсів		
5	Проблеми розвитку архітектурно-історичних ресурсів в Україні	11/2
6	Проблеми розвитку та освоєності інфраструктурних ресурсів в Україні	11/2
7	Проблеми використання інформаційних ресурсів в управлінні розвитком туристичних ресурсів	11/2
8	Концепція переходу України до стійкого розвитку туризму	12/2
	Всього	90/16

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового тестового контролю

5.4 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин/кількість балів
Змістовий модуль 1. Концептуальні основи управління розвитком туристичних ресурсів		
1	Концепції регіонального розвитку та маркетингові логістичні системи й підходи	2/3
2	Визначення логістичного потенціалу туристичних ресурсів	2/3
3	Економічна оцінка туристично-рекреаційних ресурсів	2/3
4	Визначення рекреаційного навантаження на туристсько-рекреаційні ресурси	2/3
Змістовий модуль 2 Організаційні аспекти управління розвитком туристичних ресурсів		

5	Рекреаційна оцінка туристичних ресурсів (на прикладі лісових ресурсів)	2/3
6	Вивчення логістичних система управління готельним господарством	2/3
7	Управління оптимізаційними процесами на туристичних фірмах	2/3
8	Значення інформаційних технологій в управлінні розвитком туризму.	1/3
	Всього	15/24

5.5. Тематика індивідуальних завдань

№	Назви теми ІНДЗ	
1	Стратегія розвитку туристичних ресурсів регіону (регіон за вибором)	реферат, презентація, доповідь
2	Побудова моделі сталого розвитку туризму регіону (регіон за вибором)	проект, презентація, доповідь
3	Система управління туризмом в Україні	реферат, презентація, доповідь
4	Менеджмент лісорекреаційних ресурсів регіону (регіон за вибором)	реферат, презентація, доповідь
5	Розробка стратегії раціонального використання та охорони історико-архітектурних ресурсів (об'єкт на вибір)	проект, презентація, доповідь

6. Система контролю та оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти
Вид підсумкового контролю: екзамен

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
Т №1	Т №2	Т №3	Т №4	МК №1	Т №5	Т №6	Т №7	Т №8	МК №2		
5	5	5	5	10	5	5	5	5	10	40	100

Політика оцінювання

Політика щодо академічної доброчесності: Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності, викладених у Положенні «Про виявлення та запобігання академічному плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSGadrPI/view). Виконувати всі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб; не допускати списування під час проведення контрольних заходів (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з графіком консультацій викладача. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, переведення на індивідуальний графік з різних причин) навчання може відбуватись в он-лайн форматі за погодженням із керівником курсу і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

Політика щодо визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти регулюється «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (2022 р.)» (<http://surl.li/fnyha>). Здобувачу можуть бути зараховані окремі види навчальної роботи за ОК та отримані додаткові бали при наявності сертифіката (свідчення, тощо) отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем охоплених змістовим наповнення курсу.

За умови проходження навчальних тренінгів, що відповідають тематиці курсу на платформі Prometheus та інших фахових платформах виконання всіх завдань та отримання сертифікату, студент може отримати додатково до 10 балів (за проходження курсу) до підсумкової оцінки по освітній компоненті.

Критеріями оцінювання є:

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі **усної співбесіди, оцінювання письмового виконання завдань, тестувань.**

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом **їх поточної перевірки й оцінювання.**

3. Контроль за виконанням ІНДЗ (за бажанням студента) здійснюється шляхом **оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.**

4. Матеріал для **самостійної роботи студентів**, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю (опитування, тестування, розв'язанні практичних завдань, задач, виконанні завдань самостійного опрацювання). Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів (12 балів за виконання практичних робіт, 8 балів – самостійна робота; 10 балів – підсумкова модульна контрольна робота); 2 модуль – 30 балів (12 балів за виконання практичних робіт, 8 балів – самостійна робота; 10 балів – підсумкова модульна контрольна робота).

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі іспиту з врахуванням балів (оцінок) отриманих за два модулі. Іспит проводиться в усній формі і передбачає відповіді на три теоретичні питання (1 питання – 10 балів; 2-е питання – 10 балів, 3-є питання – 10 балів), вирішення тестів (по 2,5 бали за кожен тест, сумарно -10 балів). Загальна сума балів, яку може отримати студент – 40 балів.

Максимальна підсумкова оцінка, яку здобувач освіти може отримати за результатами вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, які виводяться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (екзамену) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (підготував проект, статтю, брав участь в наукових конференціях тощо), може отримати додатково 10 балів, які також враховуються до підсумкової оцінки. У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі. Для повного забезпечення комунікації з викладачем використовується платформа дистанційного навчання Moodle,

7. Методи навчання та засоби оцінювання

Методи навчання

Словесні методи: лекція, бесіда, пояснення, дискусія, інструктаж.

Практичні методи: практичні роботи.

Наочні методи: демонстрація відео, презентації.

Методи стимулювання пізнавального інтересу: кейси, ситуаційні завдання, виконання проєктів.

Самостійна робота над індивідуальним завданням.

Електронне та інтерактивне онлайн-навчання: онлайн курси, вебінари, онлайн конференції.

Засоби оцінювання

Практичні роботи, ситуаційні завдання, кейси;

Модульні контрольні роботи;

Стандартизовані тести;

Реферати;

Проекти;

Презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Виступи на студентських наукових заходах, тези доповідей, статті.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали. Також, підсумкова оцінка може бути оскаржена здобувачем освіти, процедура регламентується Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань <https://drive.google.com/file/d/16FPnHmJXd2al362HvDwmvoZ5uEih42ks/view>).

Основними формами поточного контролю є **усний контроль** (індивідуальне та фронтальне опитування, захист практичних робіт, захист проєктів, презентації результатів виконаних завдань та досліджень); **письмовий контроль** (модульні контрольні роботи, практичні роботи, ситуаційні завдання, кейси); **тестування**.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Управління розвитком туристичних ресурсів», представлений на електронній платформі <https://moodle.chnu.edu.ua>

Формою підсумкового контролю – є **екзамен**.

8. Рекомендована література

1. Данілова О.М. Регулювання й управління розвитком туристичних ресурсів. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-ох частинах/ В. П. Руденко, В.Я.Вацеба, В.Н.Підгірна та ін. Чернівці, 2019. С.374-394.
2. Данілова О.М. Менеджмент лісорекреаційних ресурсів. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-ох частинах/ В. П. Руденко, В.Я.Вацеба, В.Н.Підгірна та ін. Чернівці, 2019. С.273-279.
3. Данілова О.М., Ємчук Т.В. Заповідна справа та організація туристично-рекреаційної діяльності на територіях природно-заповідного фонду: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 328 с.
4. Данілова О.М. Менеджмент лісових туристично-рекреаційних ресурсів. Менеджмент туристичної індустрії: практикум / уклад.: Руденко В.П., Підгірна В.Н., Наконечний К.П., Бучко Ж.І. та ін. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2023. С.120-151
5. Драгомирова Є.С., Николаєва Д.С. Імплементация способів управління розвитком регіональних українських територій як туристських дестинацій. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. Том 31 (70). № 2. 2020. С. 74-78. http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/14.pdf
6. Корж Н.В., Басюк Д.І. Управління туристичними дестинаціями: підручник. Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. 322 с. <http://oridu.odessa.ua/7/7/metoduchni-rek/t/04.pdf>
7. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник. Марта Мальська, Наталія Паньків. – Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. – 534 с. https://caravela.com.ua/index.php?route=product/product&product_id=354
8. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-ох частинах/ В. П. Руденко, В.Я.Вацеба та ін. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2019.
9. Паньків Н. Туристичне ресурсознавство : навч. посібник. Львів : Український бестселер, 2011. 238 с. <https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/Pankiv-N.-Turystychne-resursoznavstvo-2011-book.pdf>
10. Смірнов І.Г. Логістика туризму: навч. посібн. Київ: Знання, 2009. 444 с.
11. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.
12. Черчик Л.М. Формування ринкових відносин у рекреаційному природокористуванні. Луцьк: ЛДТУ, 2006. 352 с.
13. Ярьоменко С. Г. Туристичні ресурси України. К.: Олді-Плюс. 2021. 472 с.

Додаткова Основна

14. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування/О.О Бейдик. К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. 367 с.
15. Ветрова Н.М. Підходи до екологізації стратегічного управління розвитком рекреаційного регіону/ Н.М.Ветрова // Матеріали II науково-практичної конференції «Інформаційні технології в управлінні туристичною та курортно-рекреаційною економікою» - 15-16 вересня, 2006р., Бердянськ.
16. Гладинець Н.І. Стратегічне управління ресурсами туристичного підприємства на базі інноваційних підходів. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2019. https://nonproblem.net/wp-content/uploads/2019/12/2018_14_102.pdf
17. Дишловий І.М. Стратегії розвитку регіонів рекреаційно-туристичної спеціалізації. Матеріали III науково-практичної конференції «Інформаційні технології в управлінні туристичною та курортно-рекреаційною економікою». 2007р. Бердянськ.

18. Підгірна В.Н., Данілова О.М. Характеристика системи менеджменту туристичної індустрії на сучасному етапі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 31(70). 1. 2020. С. 65-71.

http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_1/3.pdf

19. Шека О.О. Комплексний підхід до управління рекреаційними ресурсами на регіональному рівні. Публічне управління та митне адміністрування, № 3 (22), 2019. С.157-167. <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/3/21.pdf>

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Урядового Порталу. Нормативно-правова база. URL : <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/gromadyanske-suspilstvo-i-vlada/normativno-pravova-baza>

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL : www.ukrstat.gov.ua

3. Офіційний сайт інституту економічних досліджень і політичних консультацій. URL : <http://www.ier.com.ua/ua>

4. Офіційний сайт національного інституту стратегічних досліджень URL : <https://niss.gov.ua/>

5. Офіційний сайт національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Національної туристичної організації України. URL : <http://www.ntoukraine.org/>

7. Офіційний сайт Державного агентства розвитку туризму України. URL : <https://www.tourism.gov.ua/>